

පෘථිවියේ ස්වභාවය



7 ශ්‍රේණිය



L. Gamini Jayasuriya - ISA Science

**මහා පීපිරුවෙන් පසු ඇති වූ
අනන්ත විශ්වයේ තරු කැට අතර ක්ෂීරපථය
නම් චක්‍රාවාටයේ සූර්යයා ලෙස හඳුන්වන මැදි
වයසේ තාරකාවක් ඇත.**



එම තාරකාව වටා පරිභ්‍රමණය වන ග්‍රහලෝක
අටක් අතරින් හිරුගේ සිට පිළිවෙලින් තෙවන
ස්ථානය අත් කර ගන්නා අප ජීවත්වන පෘථිවිය



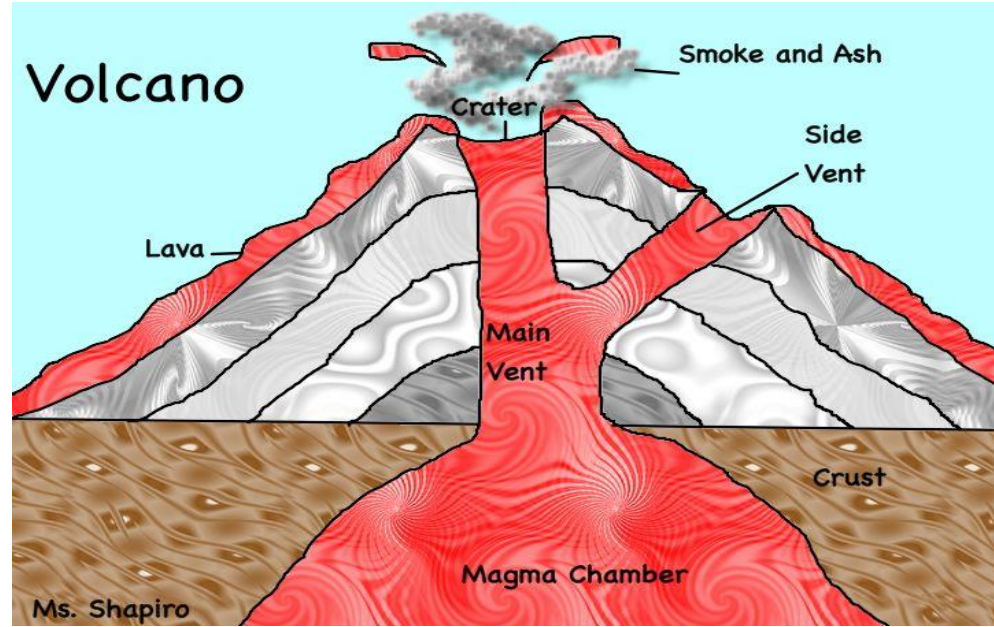
අභ්‍යවකාශයේ සිට බැලූවිට පෙනෙන්නේ මෙසේය.

i. අප ජීවත්වන පෘථිවියේ අභ්‍යන්තරය කෙසේද යන්න හඳුනාගැනීමට තොරතුරු ලබා ගන්නා ව්‍යසන සිදුවීම් දෙකක් ඇත.

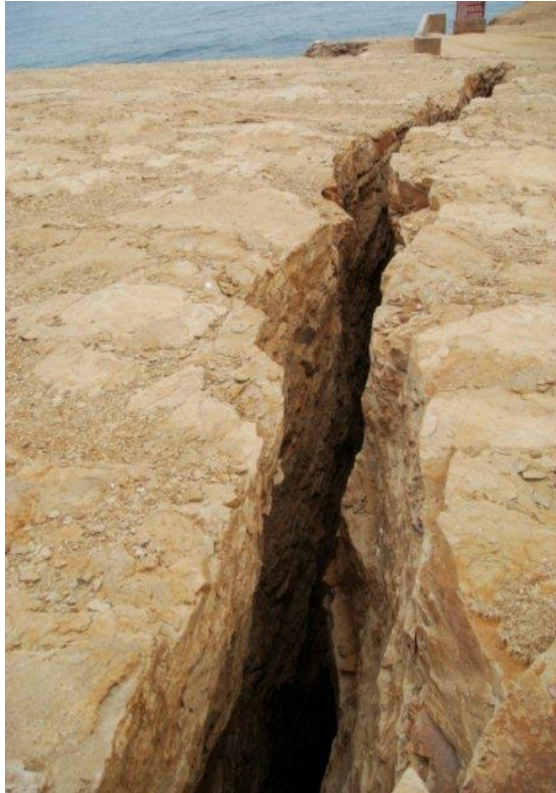
➤ එ මොනවා දැයි ඔබට කිව හැකි ද?







a. ගිනි කඳු පිපිරීම



b. භූ කම්පන සිදුවීම.

- ගිනි කඳු පිපිරීමෙන් පොළව මතුපිටට ගලා එන ලාවා මගින්,
- පෘථිවියේ විවිධ ස්ථර හරහා පොළව මතුපිටට පැමිණෙන භූ කම්පන ඇති වීමට බලපාන භූ කම්පන තරංග මගින්,
- පෘථිවි අභ්‍යන්තරය පිළිබඳ තොරතුරු සොයා බැලිය හැකියි.

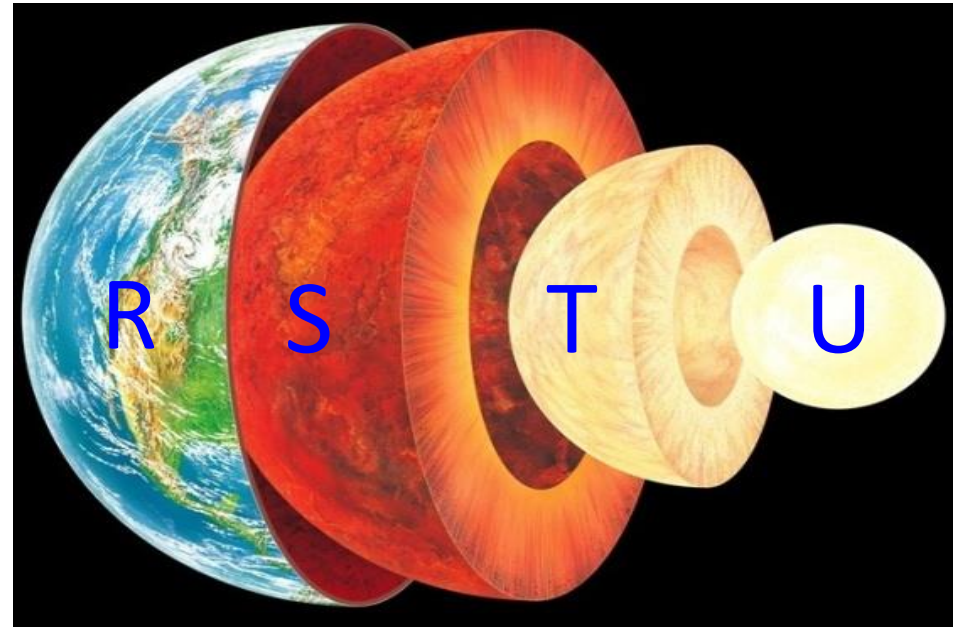
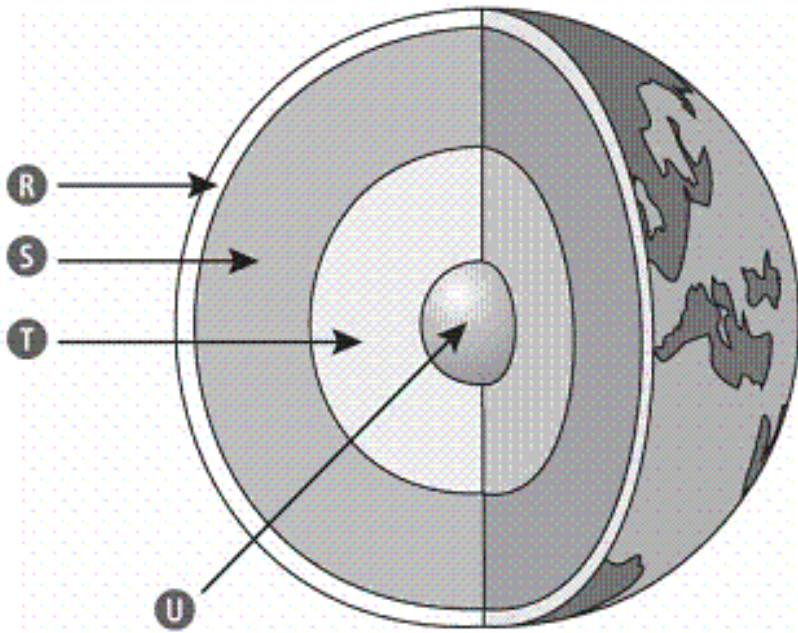
ii. ඒ අනුව පෘථිවි අභ්‍යන්තරය බෙදිය හැකි ප්‍රධාන කොටස් තුන හඳුනා ගනිමු.

a. කබොල

b. ප්‍රාවරණය

c. භරය

පෘථිවි අභ්‍යන්තරය බෙදිය හැකි ප්‍රධාන කොටස් තුන නම් කරමු.



R. කබොළ

S. ප්‍රාවරණය

T සහ U. හරය

iv. එක් එක් ස්ථරය සම්බන්ධයෙන් තොරතුරු සොයා බලමු.

a. කෞල:

- ඍනකම: 5 km සිට 35 km දක්වා
- සංයුතිය: පාෂාණ සහ පස්
- ජෛව විවිධත්වය: ඔක්සිජන්, ඇලුමිනියම්, සිලිකන්
- වෙනත් කරුණු: සාපේක්ෂව ඉතා තුනී ස්ථරය කි.

b. ප්‍රාවේණය:

- **ඝනකම:** 2900 km පමණ
- **සංයුතිය:** ඝන හා ද්‍රව වූ පාෂාණ
- **අඩංගු මූලද්‍රව්‍යය:** ඔක්සිජන්, මැග්නීසියම් සිලිකන් හා අයන්
- **වෙනත් කරුණු:**
 - ඉහළ කොටස ඝන පාෂාණ ද
 - පහළ කොටස ද්‍රව පාෂාණ ද වේ.

C. න්‍යාය:

- **ඝනකම:** 3500 km පමණ
- **සංයුතිය:**
 - ඉහළ කොටස දුළු ලෝහ ද
 - පහළ කොටස ඝන ලෝහ ද වේ.
- **අඩංගු මූලද්‍රව්‍යය:** අයන් හා නිකල්
- **වෙනත් කරුණු:** උෂ්ණත්වය සෙල්සියස් අංශක 4400 ත් 5000 ත් අතර වේ.

V. පාඨවි අභ්‍යන්තරයේ ව්‍යුහය ආකෘති මගින්
නිරූපනය කළ හැකිය.



LAYERS OF THE EARTH ACTIVITY

මෙවැනි ආකාරයක් සාදා ගන්නේ කෙසේ ද?

- වර්ණ තුනකින් යුතු ක්ලේ සපයා ගන්න.
- එක් වර්ණයකින් කුඩා ගෝලයක් සකසා ගන්න.
- එම ගෝලය මැදිවන සේ ගෝලයේ විෂ්කම්භයෙන් අඩක් පමණ වන වෙනත් වර්ණයකින් ක්ලේ තට්ටුවක් අලවන්න.
- දෙවන ක්ලේ තට්ටුව මත හැකි තරම් තුනී ක්ලේ තට්ටුවක් අලවන්න.
- ගෝලය තියුණු පිහියකින් හරි මැදින් දෙකට කපා නිරීක්ෂණය කරන්න.

vi.

භූ කම්පනයකට හේතු වන්නේ
භූ තැටි එකිනෙකට සාපේක්ෂව
චලනය වීම නිසාය

පෘථිවි කැබලිගෙහි හැතැවි පිහිටන ආකාරය



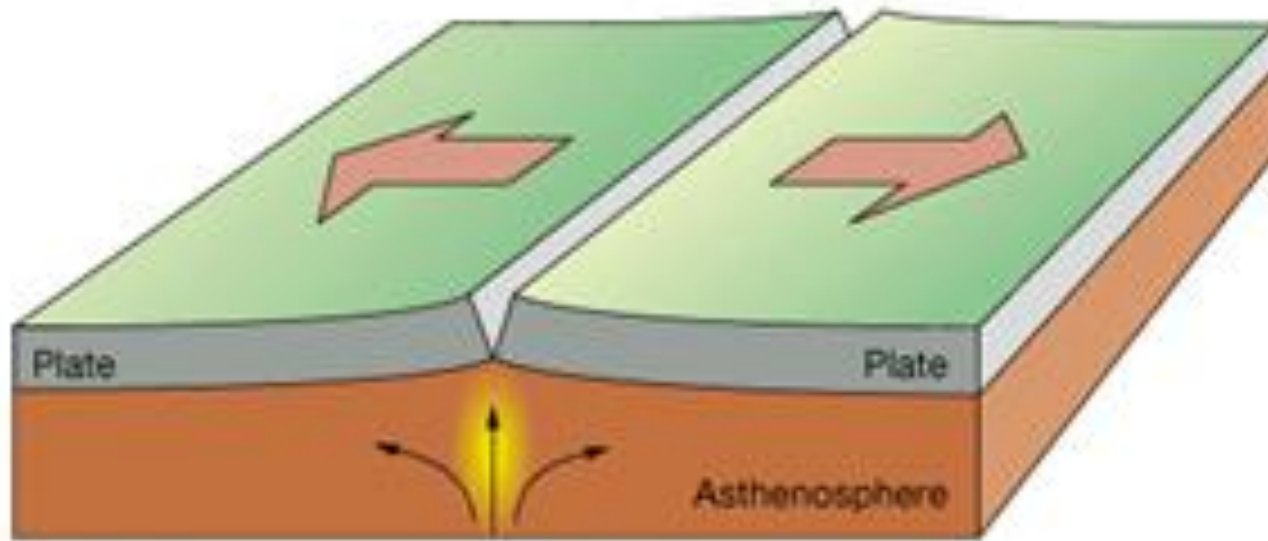
- භූ තැටි චලනය වන අකාර තුනකි.

- භූ තැටි දෙකක් එකිනෙකින් ඇත් වීම.

- භූ තැටියක් තෙරපා අනික් තැටිය ඉහළට ගමන් කිරීම.

- භූ තැටි ආපේක්ෂව එකිනෙක ලිස්සා යාම.

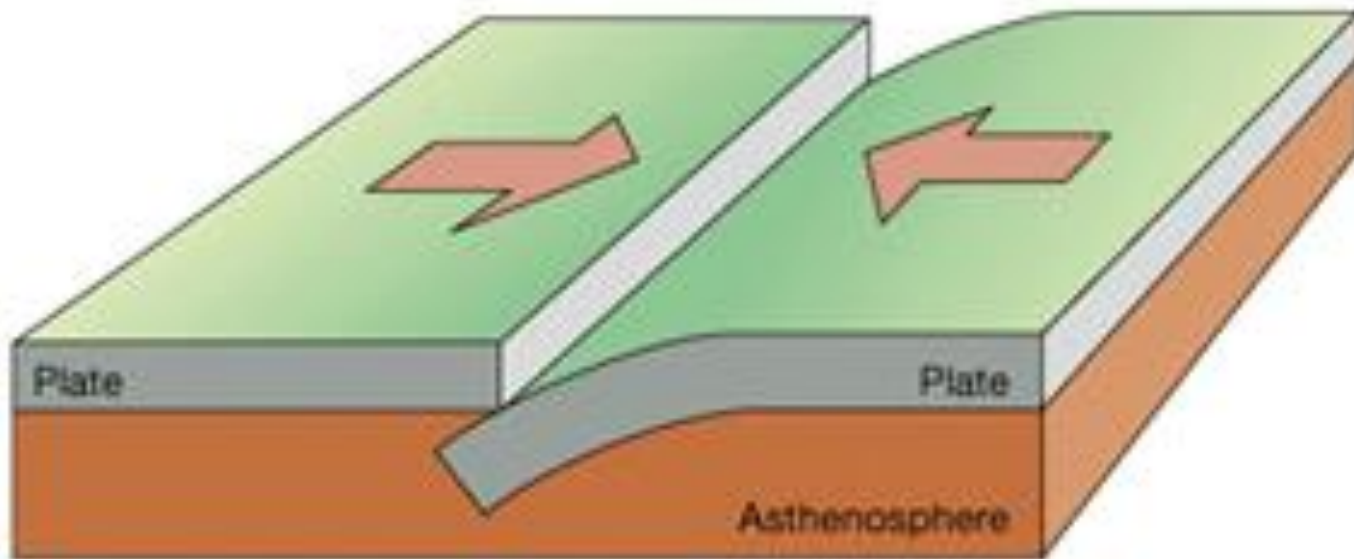
vii. එසේ චලනය වන ආකර තුන සරලව විමසා බලමු.



a. භූ තැටි දෙකක් එකිනෙකින් ඇත් වීම.

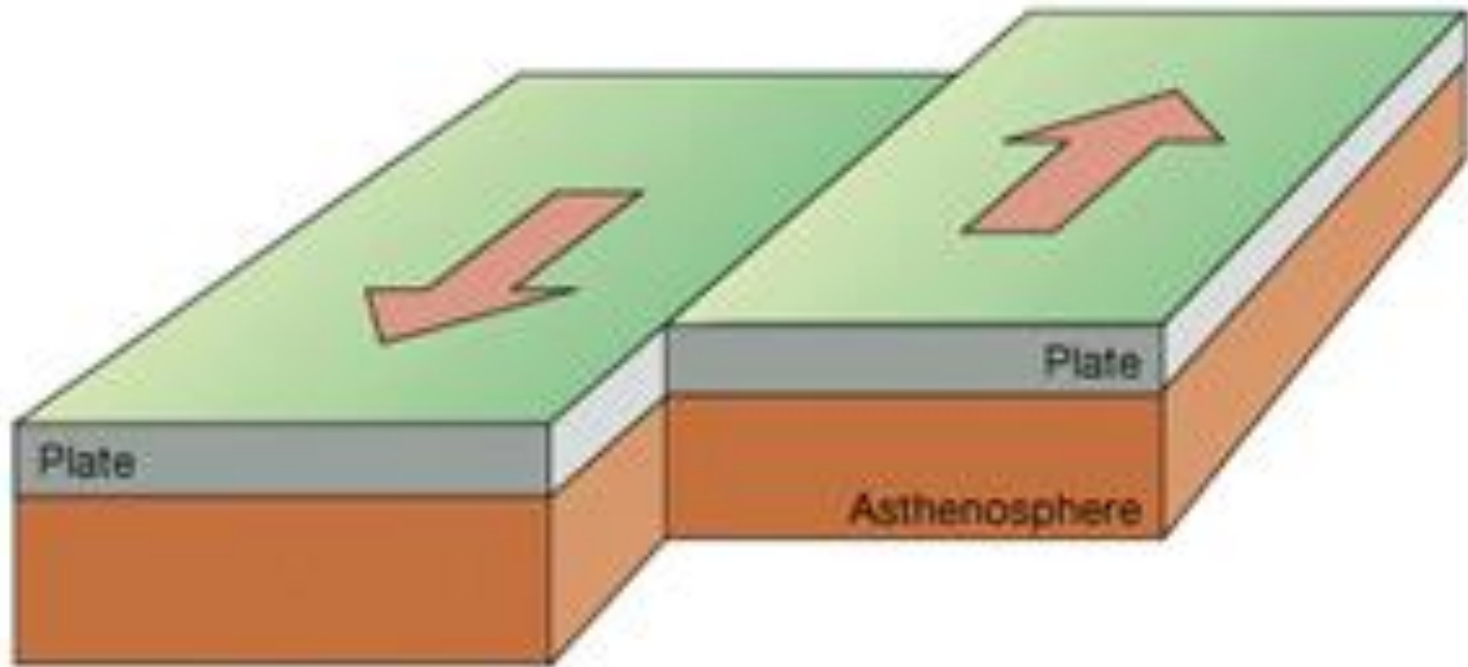
මෙහිදී ගැඹුරු ආගාධයක් ඇති විය හැකි ය.

b. භූ තැටියක් තෙරපා ඇති ක් තැටිය ඉහළට ගමන් කිරීම.



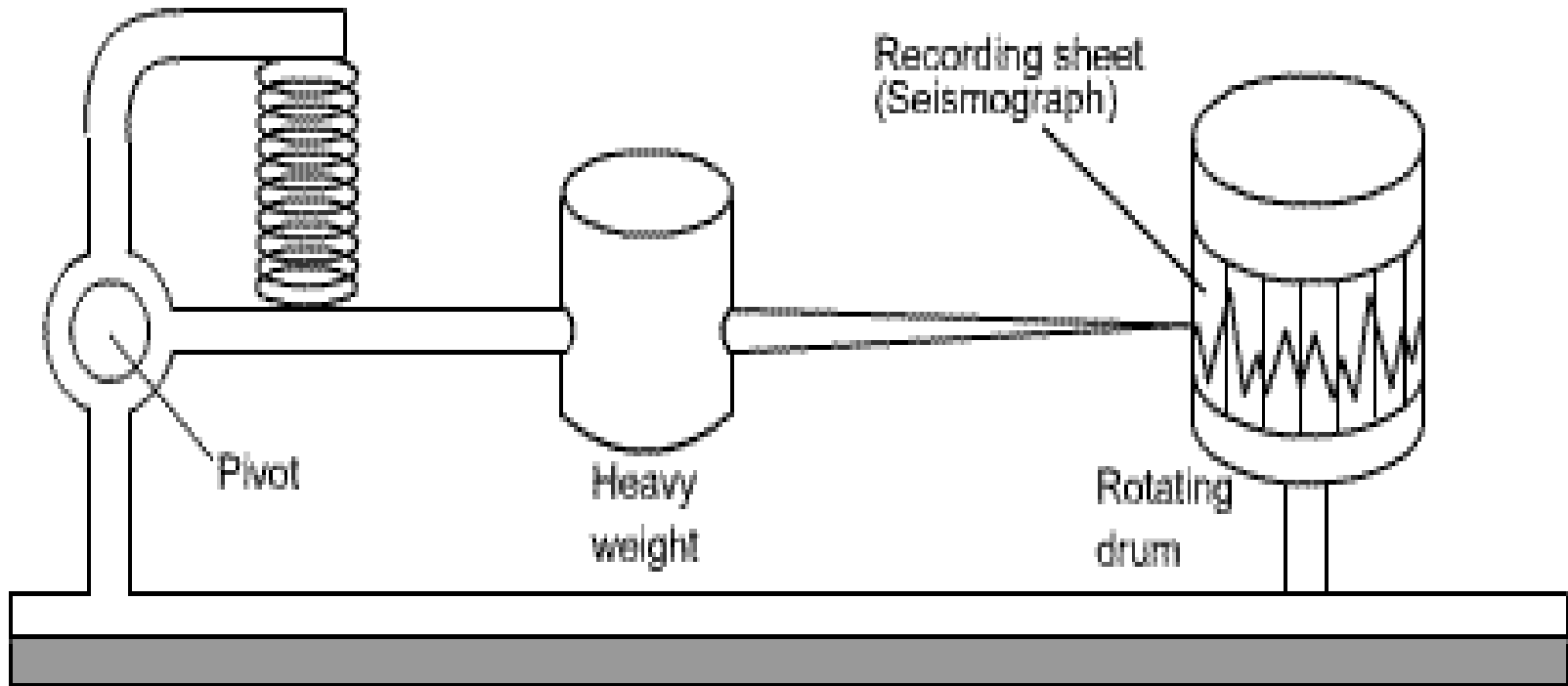
මෙහිදී භූ කම්පනයක් ඇති විය හැකි ය.

c. භූ තැටි ඝාෂේක්ෂව එකිනෙක ලිස්සා යාම.



මෙහිදී ද භූ කම්පනයක් ඇති විය හැකි ය.

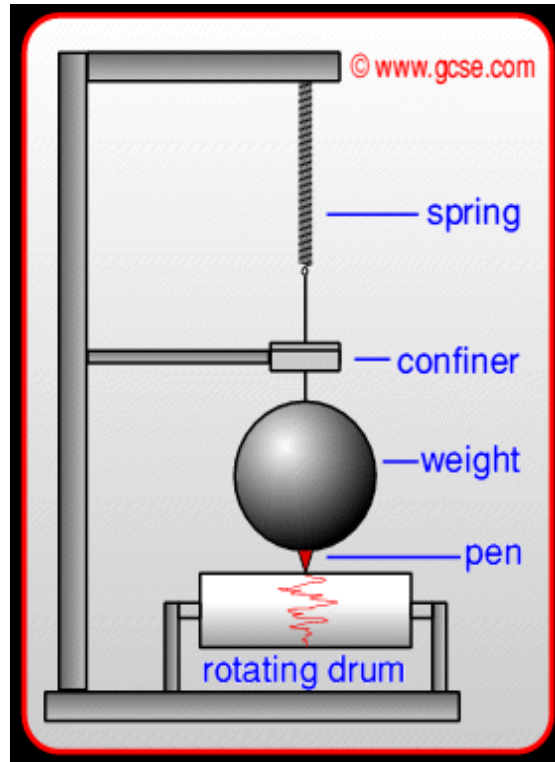
viii. එසේ ඇතිවන චලන මැනීමට භාවිත කරන උපකරණය හඳුන්වන නම කුමක් ද?



Seismometer

හු කම්පනමානය





භූ කම්පනමාන

ix. පෘථිවිය මත පිහිටි භූ කැටි චලනය වීම ක්‍රියාකාරකමකින් ආදර්ශනය කරන්නේ කෙසේ ද?

- ඝනකම් ලෙල්ලක් සහිත කහපාට දොඩම් ගෙඩියක් ගෙන ගෙඩියේ තිබිය දී ම ලෙල්ල විවිධ හැඩති කොටස් වලට කපා ගන්න.

- දොඩම් ගෙඩිය දෙඅත්ලට මැදි කර සෙමින් චලනය කරමින් ලෙල්ලෙහි මායිම් චලනය වීම නිරීක්ෂණය කරන්න.

• **අමතර දැනුමට.**

• **භූ කම්පන නිසා ඇති විය හැකි අනිශ්චය භානිකර ස්වභාවික ව්‍යසනයක් සඳහන් කරන්න.**

සුනාමි.

• **එවැනි ස්වභාවික ව්‍යසනයක් ශ්‍රී ලංකාවට ඇති වූයේ කුමන වර්ෂයේ දී?**

• **2004 වර්ෂයේ**



ඔව්, දැන් මට පුළුවන් !

Yes , I Can !

- ✓ පෘථිවියේ අභ්‍යන්තරය තුළ පවතින ස්ථර නම් කිරීමට
- ✓ පෘථිවි කැබොල පිළිබඳව සරලව විස්තර කිරීමට
- ✓ පෘථිවි ප්‍රාචීනභාව පිළිබඳව සරලව විස්තර කිරීමට
- ✓ පෘථිවි ග්‍රහය පිළිබඳව සරලව විස්තර කිරීමට
- ✓ පෘථිවි අභ්‍යන්තර ව්‍යුහය ත්‍රිමාන ආකෘති මගින් දැක්වීමට
- ✓ පෘථිවිය නිර්මාණය වී ඇති හා තැටි සිතියමකින් හඳුනා ගැනීමට

- ✓ නූ තැටි චලනය ආදර්ශනය කිරීමට සරල ක්‍රියාකාරකම් ඉදිරිපත් කිරීමට
- ✓ පෘථිවි කලාපයේ ගතික බව පිළි ගැනීමට



അപ്ലിഡ് ക്ലാസ്സിലെ



Yes! I Can

• 2004 වර්ෂයේ ශ්‍රී ලංකාවට සිදුවූ සුනාමි ව්‍යසනය පිළිබඳව මිලියන වීසියෝවෙන් බලමු.



ඉදිරිපත් කිරීම

එල්. ගාමිණී ජයසූරිය

ගුරු උපදේශක (විද්‍යාව)

**වෙත්/කොට්ඨාස අධ්‍යාපන කාර්යාලය
ලුණුවිල.**



071 4436205 / 077 6403672